

Nyhetsbrev om EU-rätt nummer 7 2020

Innehåll

INLEDNING	2
AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.	3
Skatterätt.....	3
Ingen avdragsrätt för ingående moms i fastighet som efter renovering avses användas för icke skattepliktig uthyrning	3
Bank medges avdragsrätt för den del av efterställd skuld som inte får ingå i bankens kapitalbas.....	4
Processrätt.....	5
HFD upphäver tidigare meddelat interimistiskt beslut om förbud mot fullgörelse av avtal i överklagad offentlig upphandling.....	5
EU-DOMSTOLEN.....	6
Avgöranden rörande Sverige	6
Livsmedelsföretagare har bevisbördan för att det finns tillräckligt vetenskapligt stöd för företagets hälsopåståenden	6
Förslag till avgöranden rörande Sverige	8
Ingivande av upphovsrättsligt skyddat fotografi till domstol utgör inte ett tillgängliggörande för allmänheten.....	8
Inte tillåtet att enbart skydda hotade fågelarter.....	10
Institutionell rätt och allmänna principer	12
Domstolen upphäver tribunalens interimistiska verkställighetsförbud mot tillsättningen av generaladvokaten Sharpstons efterträdare.....	12
Processrätt.....	12
Offentligt organ som övertagit fordran på underhållsbidrag kunde väcka talan vid domstolen där den underhållsberättigade är bosatt	12
Skatterätt.....	13
Fördelning av justering av avdrag för investeringsvaror på flera år förenlig med mervärdesskattedirektivet.....	13
Konkurrensrätt m.m.....	14
Stöd till brittiskt kärnkraftverk godkänt.....	14
Inre marknaden och fri rörlighet	15
Tillåtet att ställa krav på förhandstillstånd för "Airbnb-liknande" uthyrning av privatbostad i Paris	15
Inrikes och rättsligt samarbete	17
Person som överlämnats från ett land enligt en Europeisk arresteringsorder och därefter frivilligt lämnat det landet kan inte åberopa specialitetsprincipen	17
Informationssamhället.....	19

Unionen ensam behörig att begränsa ersättning för utövande konstnärer som inte är EES-medborgare	19
Paketerbjudande där vissa internetjänster tillhandahålls utan datamängdbegränsning oförenlig med nätneutraliteten.....	21
Arbetsrätt	22
Konsumenträtt.....	22
Migrationsrätt	23
Belgien skyldigt tillgodose grundläggande behov för förälder till myndigt barn med vårdbehov under tiden som mål om återvändandebeslut pågår	23
Miljö rätt	25
EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER	25
NYA MÅL.....	25
DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN	25
FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET	26
Sverige.....	26
Ändrade bestämmelser om fotografier och fingeravtryck i SIS II-regelverket....	26
Motåtgärder på skatteområdet mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner samt vissa andra inkomstskattefrågor	26
Revision av det enhetliga elektroniska rapporteringsformatet	26
Reglering av ljuddämpare och vissa vapenmagasin	27
En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal.....	27
Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande	28

INLEDNING

Välkommen till ett nytt nummer av Nyhetsbrevet, denna gång rörande september 2020. Den 28 september 2020 hölls invigningsceremonin för Europeiska åklagarmyndigheten, ett fördjupat samarbete mellan 22 medlemsstater, där Sverige för närvarande inte deltar. Europeiska åklagarmyndigheten är ett oberoende unionsorgan med uppgift att utreda och lagföra gärningsmän som begår brott som skadar unionens finansiella intressen (exempelvis bedrägerier, korruptionsbrott och gränsöverskridande mervärdesskattebedrägerier över 10 miljoner euro). I detta syfte ska Europeiska åklagarmyndigheten leda utredningar, vidta lagföringsåtgärder och väcka åtal vid behöriga domstolar i medlemsstaterna. Europeiska åklagarmyndigheten har sitt säte i Luxemburg.

Från EU-domstolen noteras denna gång en dom och två förslag till avgöranden i svenska mål. I det ena av dessa förslag konstaterar generaladvokaten (till den svenska domarkårens lättnad, får det antas) att ett ingivande av ett upphovsrättsligt skyddat fotografi till domstol inte utgör ett tillgängliggörande för allmänheten, trots svenska regler om offentlighet för sådana handlingar. I övrigt noteras bl.a. att

domstolen fastslagit att Paketerbudande där vissa internettjänster tillhandahålls utan datamängdbegränsning oförenlig med nätneutraliteten.

Ett avgörande i mål av det känsligare slaget, rörande tillsättandet av en efterträdare till generaladvokaten Sharpston för tiden innan hennes mandat löpt ut, till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU, rapporteras kortfattat under Institutionell rätt och allmänna principer.

Från svensk horisont noteras att ett och samma mål denna gång refereras i två olika avseenden. Det rör sig om Högsta förvaltningsdomstolens mål 5807-19 om offentlig upphandling, som dels refereras i sak angående upphävande av ett interimistiskt fullgörelseförbud (se Processrätt), dels är ett nytt mål i EU-domstolen till följd av HFD:s begäran om förhandsavgörande. Avslutningsvis en liten blänkare för två artiklar i Svensk Juristtidning angående EU:s straffrätt i allmän domstol.

AVGÖRANDE I SVENSKA DOMSTOLAR, M.M.

Skatterätt

[Ingen avdragsrätt för ingående moms i fastighet som efter renovering avses användas för icke skattepliktig uthyrning](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 21 september 2020 i målen 2412–2414-19 avslagit överklagandet och ett yrkande om att den skulle begära förhandsavgörande från EU-domstolen.

Aktiebolaget E-Hus har varit frivilligt skattskyldigt för uthyrning av en fastighet med kontorslokaler. Fastigheten uppfördes under 1980-talet. I april 2015 ingick bolaget ett hyresavtal med en hyresgäst som inte skulle bedriva skattepliktig verksamhet i lokalerna. De tidigare hyresgästerna flyttade successivt samma år och den nya hyresgästen tillträdde 2016. Under sommaren 2015 tecknade bolaget avtal om renovering och ombyggnad av fastigheten med ett byggbolag och arbetena påbörjades. El- och ventilationssystem samt fjärrvärmeaggregat byttes ut, nya golv lades in, fönster och markiser byttes ut och byggnaderna målades om utvändigt och invändigt. Dessutom gjordes en tillbyggnad och viss omdisponering av lokalerna.

Kostnaderna för projektet uppgick till drygt 7 miljoner kronor, exklusive mervärdesskatt. Bolaget uppskattade att drygt tre fjärdedelar av kostnaderna avsåg reparations- och underhållsåtgärder på grund av slitage och uppdatering till modern standard och yrkade avdrag för den ingående skatten avseende dessa kostnader.

Avdrag begärdes inte för kostnader som bedömdes avse tillbyggnad och andra specifika åtgärder för att anpassa fastigheten till den nya hyresgästen.

Förvaltningsrätten och kammarrätten ansåg båda att bolaget inte visat att åtgärderna hade ett direkt och omedelbart samband med den skattepliktiga uthyrningen eller med avslutandet av den verksamheten.

HFD anförde att det av fast praxis från EU-domstolen framgår att rätten till avdrag utgör en oskiljaktig del av mervärdesskattesystemet som i princip inte får inskränkas. Avdragsrätten inträder omedelbart för hela den ingående skatten. Syftet med avdragssystemet är att den mervärdesskatt som en beskattningsbar person betalar inom ramen för sin ekonomiska verksamhet inte till någon del ska belasta den

beskattningsbara personen själv, under förutsättning att verksamheten i princip är mervärdesskattepliktig i sig. I den mån en vara eller tjänst används för den beskattningsbara personens skattepliktiga transaktioner, ska personen alltså ha rätt att dra av mervärdesskatt som har betalats för varan eller tjänsten. Avdragsrätt föreligger också för investeringsutgifter för en planerad verksamhet, även om den inte påbörjas och därför inte ger upphov till några skattepliktiga transaktioner eller om den beskattningsbara personen på grund av orsaker som denne inte har kunnat råda över inte har kunnat använda sig av förvärven för skattepliktiga transaktioner. När avdragsrätten väl har inträtt kvarstår den således. På motsvarande vis behåller en beskattningsbar person som har kostnader för att avveckla en verksamhet sin avdragsrätt, såvitt det inte rör sig om bedrägeri eller missbruk (se **Fini H**, C-32/03, EU:C:2005:128). För att en beskattningsbar person ska ha avdragsrätt för ingående mervärdesskatt krävs att det i princip finns ett direkt och omedelbart samband mellan en viss ingående transaktion och en eller flera utgående transaktioner för vilka rätt till avdrag föreligger. Avdragsrätten förutsätter att kostnaderna för dessa förvärv utgör en del av de kostnadskomponenter som ingår i priset för de utgående skattepliktiga transaktionerna. När varor eller tjänster förvärvas av den beskattningsbara personen för att användas i en verksamhet som är undantagen från skatteplikt eller som inte faller inom tillämpningsområdet för mervärdesskatt, ska det däremot inte påföras någon utgående mervärdesskatt eller göras något avdrag för ingående mervärdesskatt.

HFD konstaterade mot denna bakgrund att rättsläget klarlagts genom EU-domstolens praxis och att det därmed saknades skäl att begära förhandsavgörande. I sak hade bolaget gjort gällande att de kostnader för vilka avdrag begärts orsakats av slitage till följd av den tidigare skattepliktiga uthyrningen, och att hänsyn tagits till detta slitage i prissättningen av den hyran. Till skillnad från situationen i **Fini H** skulle den aktuella verksamheten fortsätta, men med icke skattepliktig uthyrning. I denna situation kan kostnaderna för de aktuella åtgärderna enligt HFD inte anses ha ett direkt och omedelbart samband med den tidigare skattepliktiga uthyrningen. Även om kostnader för beräknat underhåll har beaktats vid hyressättningen avseende den skattepliktiga verksamheten har några förvärv som kommit till användning i den verksamheten inte gjorts. Överklagandet avslogs därmed.

[Bank medges avdragsrätt för den del av efterställd skuld som inte får ingå i bankens kapitalbas](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i dom den 18 september 2020 i mål 378-20 fastställt Skatterättsnämndens förhandsbesked av i rubriken angiven innebörd. Huvudregeln är att ett företags ränteutgifter ska dras av som kostnad vid inkomstbeskattningen. En bank får dock inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i bankens kapitalbas. Att en skuld är efterställd innebär att långivaren har rätt till betalning först efter det att andra fordringsägare har fått betalt, t.ex. vid en konkurs. Kapitalbasen är det kapital som en bank måste ha för att täcka de risker som verksamheten är förenad med. Kapitalbasen består av primärkapital, bl.a. aktiekapital, och supplementärkapital, bl.a. efterställda lån. Den del av ett sådant lån som får räknas in i kapitalbasen minskar successivt under de sista fem åren av dess löptid.

Dalslands Sparbank hade ett förlagslån på nominellt 45 miljoner kronor med förfallodag den 8 april 2019. Förlagslånet var efterställt bankens övriga skulder. Banken gjorde avdrag för ränta med närmare tre miljoner kronor i deklarationen för beskattningsåret 2017. Eftersom huvuddelen av förlagslånet inte fick räknas in i kapitalbasen för det aktuella året ansåg banken att hela ränteutgiften var avdragsgill. Förhandsbesked begärdes. Skatterättsnämnden fann att ränteutgiften var avdragsgill till den del lånet inte fick räknas in i kapitalbasen och att avdrag skulle medges med 65 procent av utgiften.

HFD konstaterade att avdragsförbudet bara gäller ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen. Så länge den återstående löptiden på en sådan skuld är mer än fem år omfattas därmed ränteutgiften i sin helhet av avdragsförbudet oavsett om skulden faktiskt ingår i kapitalbasen. Räntan på den del av skulden som inte får ingå i kapitalbasen faller utanför avdragsförbudet. Banken har följaktligen rätt till avdrag för ränta på den del av förlagslånet som inte får ingå i kapitalbasen. Förhandsbeskedet fastställdes därmed.

Processrätt

[HFD upphäver tidigare meddelat interimistiskt beslut om förbud mot fullgörelse av avtal i överklagad offentlig upphandling](#)

Högsta förvaltningsdomstolen har i beslut den 25 september 2020 i mål 5807-19 upphävt sitt tidigare interimistiska beslut om förbud mot att fullgöra två ramavtal inom ramen för en överklagad offentlig upphandling.

Statens Inköpscentral vid Kammarkollegiet har genomfört en ramavtalsupphandling av bl.a. datorer och bildskärmar. Dustin Sverige AB var en av sex leverantörer som tilldelades avtal. Sedan en annan leverantör som tilldelats avtal försatts i konkurs överlät dennes konkursbo avtalen till Advania Sverige AB och ansökte hos Kammarkollegiet om att överlåtelsen skulle godkännas, vilket också skedde. Talan väcktes och Dustin vann framgång i kammarrätten, och målet överklagades till HFD, som meddelade beslut om att ramavtalen inte fick fullgöras.

Advania klagade på det beslutet och anförde bl.a. att HFD numera har meddelat prövningstillstånd i målet och har för avsikt att inhämta förhandsavgörande från EU-domstolen. Processläget är därmed ett helt annat än då det interimistiska beslutet meddelades och det finns inte längre någon hög grad av sannolikhet för att kammarrättens dom kommer att bestå. Kammarkollegiet instämde i detta medan Dustin motsatte sig ändring.

HFD anförde att den i HFD 2014 ref. 13 uttalat att situationer som den nu aktuella föranleder samma slags överväganden som ska göras i fråga om beslut med stöd av 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291). För sådana beslut har det etablerats en praxis av innebörd att domstolen bl.a. ska göra en sannolikhetsbedömning av det möjliga utfallet av den slutliga prövningen och beakta vilken betydelse det har för enskilda och allmänna intressen att verkställigheten av ett beslut skjuts upp eller, som i detta fall, att beslutet ges omedelbar effekt. Utgångspunkten när det gäller ett förordnande om omedelbar verkställighet bör vara att ett sådant förordnande meddelas endast om det föreligger en hög grad av sannolikhet för att avgörandet kommer att stå fast. Det framstår i dagsläget inte som mer sannolikt att kammarrättens nu aktuella avgörande kommer att stå sig vid den slutliga prövningen

än att det kommer att ändras. Inget av alternativen utmärks alltså av en hög grad av sannolikhet. Företagens intressen för respektive mot ett interimistiskt fullgörelseförbud bedöms som likvärdiga. Det saknades därmed anledning att frångå kravet på hög grad av sannolikhet, varför det tidigare interimistiska beslutet upphävdes.

EU-DOMSTOLEN

EU-domstolen har under perioden 1 – 30 september 2020 meddelat [61 domar](#) som publicerats i rättsfallssamlingen, varav [fem](#) från stora avdelningen. [En](#) av dessa rör mål där förhandsavgörande begärts av svensk domstol. Under samma period har generaladvokaterna meddelat [43 förslag](#) till avgöranden. [Två](#) av dessa förslag rör Sverige i denna mening. [Pressmeddelanden](#) har lämnats i ett antal av dessa avgöranden och förslag.

Avgöranden rörande Sverige

[Livsmedelsföretagare har bevisbördan för att det finns tillräckligt vetenskapligt stöd för företagets hälsopåståenden](#)

EU-domstolen, tionde avdelningen, har i dom den 10 september 2020 i mål C-363/19, Konsumentombudsmannen, prövat en begäran om förhandsavgörande från Patent- och marknadsdomstolen (PMD), angående tolkningen av bl.a. artiklarna 5 och 6, jämförda med artiklarna 10.1 och 28.5 i förordning (EG) nr 1924/2006 om näringspåståenden och hälsopåståenden om livsmedel. Begäran har framställts i ett mål mellan Konsumentombudsmannen (KO) och Mezina AB. Målet rör frågan huruvida de hälsopåståenden som bolaget använt är förenliga med unionsrätten och med nationell rätt.

Mezina ägnar sig åt utveckling och marknadsföring av naturläkemedel och kosttillskott, däribland Movizin complex, som innehåller ingefära, nypon och boswellia, Macoform, som innehåller kronärtskocka och maskros, samt Vistavital, som innehåller blåbär. Mezina har i sin marknadsföring av dessa produkter, vilka utgör "livsmedel" i den mening som avses i förordning nr 1924/2006, gjort följande hälsopåståenden:

"Movizin complex – för dina leder"; "Ingefära kan hjälpa till med att bevara rörligheten i lederna och bidra till energi och vitalitet"; "Nypon kan hjälpa till med att bevara rörligheten i lederna"; "Nypon som kan hjälpa mig att bevara mina leder och bidra till ledernas fortsatta styrka"; "Boswellia – Kådan från detta träd har länge använts i bland annat Indien för att understödja ledernas naturliga rörlighet och smidighet"; "Jag ser alltid till att ta en daglig dos av Movizin, där Boswellia hjälper till med att hålla lederna bekväma".

"Macoform – mage i balans"; "Kronärtskocka kan bidra till en normal matsmältning och stödja magens komfort"; "Maskros kan stödja den fysiologiska ph-balansen och bidra till en normal tarmfunktion".

"Vistavital – bibehålla en normal syn"; "Blåbär främjar blodtillförseln i ögat och näthinnans funktion samt bidrar till att ögats normala funktion bevaras"; "Blåbär – Hjälper att bevara näthinnans normala funktion".

KO väckte talan vid Patent- och marknadsdomstolen vid Stockholms tingsrätt och yrkade att den skulle förbjuda Mezina att använda dessa hälsopåståenden vid

marknadsföring av de aktuella produkterna. Vad gäller de **hälsopåståenden som hänvisar till ett visst ämne** (ingefära, nypon, boswellia, kronärtskocka, maskros och blåbär), har KO erinrat om att de omfattas av övergångsbestämmelsen i artikel 28.5 i förordning nr 1924/2006, eftersom kommissionen ännu inte har tagit ställning till ansökningarna om att dessa påståenden ska tas upp i den förteckning som avses i artikel 13.3 i denna förordning. KO har emellertid hävdade att dessa påståenden – som Efsa för övrigt, vad gäller vissa av dem, har avgett ett negativt utlåtande om – inte uppfyller kraven i artikel 28.5 i förordningen, eftersom de strider mot såväl artikel 3 andra stycket a och artiklarna 5 och 6 i samma förordning, som mot relevanta nationella bestämmelser, närmare bestämt 5 och 10 §§ marknadsföringslagen. Mezina har nämligen **inte visat att förekomsten av näringsämnen i de produkter som är aktuella i det nationella målet har en gynnsam fysiologisk effekt** enligt allmänt vedertagen vetenskaplig dokumentation på så sätt som avses i artikel 5.1 a i förordning nr 1924/2006. Mezina har vidare inte, i enlighet med artikel 6.1 i förordningen, **lagt fram vetenskaplig dokumentation** som visar att förordningens krav är uppfyllda och inte heller visat att de aktuella hälsopåståendena inte är felaktiga, tvetydiga eller vilseledande enligt artikel 3 andra stycket a i förordningen. Vad vidare gäller de **hälsopåståenden som inte hänvisar till ett särskilt ämne** ("Movizin complex – för dina leder", "Macoform – mage i balans" och "Vistavital – bibehålla en normal syn"), har KO i första hand gjort gällande att de utgör bestämda hälsopåståenden, vilket innebär att de är otillåtna, eftersom det inte har getts in någon ansökan om att de ska upptas i den förteckning som avses i artikel 13.3 i förordning nr 1924/2006. För det fall dessa påståenden ska betraktas som allmänna, icke specificerade hälsopåståenden enligt artikel 10.3 i förordningen, är de inte heller tillåtna, eftersom de inte åtföljs av bestämda hälsopåståenden som godkänts i enlighet med artikel 13.3 i förordningen eller med stöd av artikel 28.5 i samma förordning.

PMD begärde förhandsavgörande angående följande frågor:

1. Reglerar artiklarna 5 och 6 lästa tillsammans med artiklarna 10.1 och 28.5 i förordning 1924/2006 bevisbördan när en nationell domstol prövar om otillåtna hälsopåståenden gjorts i en situation då aktuella hälsopåståenden motsvarar ett påstående som omfattas av ansökan enligt artikel 13.2 i förordning 1924/2006, men där ansökan ännu inte har lett till ett beslut om godkännande eller icke-godkännande, eller bestäms bevisbördan enligt nationell rätt?
2. Om svaret på fråga 1 är att bestämmelserna i förordning 1924/2006 reglerar bevisbördan, ligger bevisbördan på den näringsidkare som gör ett bestämt hälsopåstående, eller på den myndighet som begär att den nationella domstolen ska förbjuda näringsidkaren att fortsättningsvis göra påståendet?
3. I en situation som den som anges i fråga 1, reglerar artiklarna 5 och 6 lästa tillsammans med artiklarna 10.1 och 28.5 i förordning 1924/2006 beviskraven när en nationell domstol prövar om otillåtna hälsopåståenden gjorts, eller bestäms beviskraven enligt nationell rätt?
4. Om svaret på fråga 3 är att bestämmelserna i förordning 1924/2006 reglerar beviskraven, vilka beviskrav ställs?
5. Påverkas svaret på fråga 1–4 av att tillämpning av förordning 1924/2006 (innefattande artikel 3 a i förordningen) och direktiv 2005/29 aktualiseras samtidigt i målet vid den nationella domstolen?"

EU-domstolen prövade frågorna 1-4 gemensamt, med den sammanfattande frågan huruvida artiklarna 5.1, 6.1, 6.2, 10.1 och 28.5 i förordning nr 1924/2006 ska tolkas på så sätt att **förordningen reglerar bevisbördan och beviskraven** i fråga om hälsopåståenden enligt artikel 13.1 a i samma förordning, vid tillämpning av övergångsbestämmelsen i nämnda artikel 28.5, och vilka krav det i så fall ger upphov till. Eftersom kommissionen ännu inte har tagit ställning till ansökningarna om upptagande av de aktuella hälsopåståendena i den förteckning som avses i artikel 13.3 i förordning nr 1924/2006, omfattas dessa av övergångsbestämmelsen i artikel 28.5, dvs. att hälsopåståenden får göras "på livsmedelsföretagarens ansvar, under förutsättning att de är förenliga med denna förordning och med gällande tillämpliga nationella bestämmelser". Hälsopåståenden måste grunda sig på objektiva och vetenskapliga uppgifter och det bör råda tillräcklig vetenskaplig enighet om att de ämnen som hälsopåståendena gäller är gynnsamma. Det är livsmedelsföretagaren som har bevisbördan för att så är fallet. Frågorna besvarades på följande sätt: Artiklarna 5.1, 6.1, 6.2, 10.1 och 28.5 i förordning nr 1924/2006 ska tolkas på så sätt att **förordningen reglerar bevisbördan och beviskraven** i fråga om hälsopåståenden enligt artikel 13.1 a i samma förordning, vid tillämpning av övergångsbestämmelsen i nämnda artikel 28.5. Förordningen uppställer ett krav på att livsmedelsföretagare som använder hälsopåståenden **ska kunna motivera dem med stöd av allmänt vedertagen vetenskaplig dokumentation**. Påståendena ska **grunda sig på objektiva uppgifter om vilka det råder tillräcklig vetenskaplig enighet**.

Vad gäller den femte frågan klargjorde domstolen att, vid normkonflikt, förordning nr 1924/2006 har företräde framför direktivet.

Förslag till avgöranden rörande Sverige

[Ingivande av upphovsrättsligt skyddat fotografi till domstol utgör inte ett tillgängliggörande för allmänheten](#)

Generaladvokaten Hogan lämnade den 3 september 2020 sitt förslag till avgörande i mål C-637/19, BY mot CX, angående en begäran om förhandsavgörande från Patent- och marknadsöverdomstolen (PMÖD) rörande tolkningen av artiklarna 3.1 och 4.1 i direktiv 2001/29/EG om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället. Begäran har sitt ursprung i en tvist mellan två privatpersoner, BY och CX, i ett civilrättsligt förfarande(2) som för närvarande pågår vid Svea hovrätt, Patent- och marknadsöverdomstolen (Stockholm, Sverige). I begäran aktualiseras frågor av viss vikt beträffande samspelet mellan unionens upphovsrättslagstiftning och nationell informationsfrihet, jämte rätten till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol (som garanteras i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna) (nedan kallad stadgan).

BY och CX är båda fysiska personer som har var sin webbplats. I samband med en föregående tvist mellan parterna inför allmän domstol **ingav CX en kopia av en textsida med ett fotografi från BY:s webbplats som bevisning i det målet**. Fotografiet ingår därmed i handlingarna i målet. **BY har hävdats ha upphovsrätt till fotografiet och har yrkat skadestånd** av CX för i första hand upphovsrättsintrång och i andra hand för intrång i det särskilda skyddet för

fotografiska bilder enligt 49 a § upphovsrättslagen. CX har **bestritt skadeståndsskyldighet och har gjort gällande att utlämnandet av materialet inom ramen för en rättegång inte utgjorde ett intrång** i upphovsrätten. Patent- och marknadsdomstolen bedömde fotografiet vara skyddat och att ingivandet – till följd av reglerna om offentlighet för inlagor i domstol – utgjorde spridning till allmänheten (men att det inte var visat skada). Domen överklagades till PMÖD, som begärde förhandsavgörande beträffande följande frågor:

- ”1. Ska uttrycket 'allmänheten' i artiklarna 3.1 och 4.1 i direktiv [2001/29] anses ha en enhetlig innebörd?
2. Om svaret på fråga 1 är ja, är en domstol att anse som 'allmänheten' i dessa artiklars mening?
3. Om svaret på fråga 1 är nej,
 - a) är en domstol att bedöma som 'allmänheten' om någon överför ett upphovsrättsligt skyddat verk till domstolen?
 - b) är en domstol att bedöma som 'allmänheten' om någon sprider ett upphovsrättsligt skyddat verk till domstolen?
4. Har det någon betydelse för bedömningen av om ingivandet av ett upphovsrättsligt skyddat verk till en domstol utgör en överföring eller spridning till allmänheten att det i nationell rätt finns regler om handlingsoffentlighet som innebär att handlingar som ges in till en domstol som utgångspunkt, om de inte omfattas av sekretess, är tillgängliga för var och en som begär ut dem?”

Generaladvokaten föreslår att domstolen inte ska besvara den första frågan och att de tre övriga frågorna ska prövas tillsammans, för att klarlägga **huruvida**, och, i så fall, under vilka omständigheter **ett ingivande per e-post till en domstol av upphovsrättsligt skyddat material som bevisning i ett mål kan anses utgöra en överföring till allmänheten** i den mening som avses i artikel 3.1 i direktiv 2001/29. Generaladvokaten besvarar denna fråga nekande, av flera skäl. En domstol är inte ett obestämt antal mottagare, vilket krävts i tidigare praxis. Vidare är domstolens tjänstemän bundna av regler för hantering av ingivet material, däribland ett sekretesskydd för upphovsrättsligt material. Ett ingivande till domstol är, även om en det kan vara nödvändigt att ge tillgång till en upphovsrättsligt skyddad handling, inte ett tillgängliggörande av parten som ger in handlingen. Även om handlingen skulle lämnas ut innebär inte det att den som på så sätt får tillgång till handlingen inte är skyldig att beakta de upphovsrättsliga begränsningar i förfoganderätten som kan finnas. För övrigt är skyddet för upphovsrätt i artikel 17 i stadgan inte absolut, och ett förbud mot att ge in skyddade handlingar skulle kunna motverka utövandet av rätten till försvar. Sammanfattningsvis lämnade generaladvokaten följande svar:

En parts elektroniska ingivande till en domstol av upphovsrättsligt skyddat material som bevisning i ett mål inte utgör en ”överföring till allmänheten” eller ”spridning till allmänheten” i den mening som avses i artikel 3.1 respektive artikel 4.1 i direktiv 2001/29. Enbart den omständigheten att sådan bevisning ska anses utgöra allmänna handlingar och att allmänheten således som utgångspunkt kan ta del av det aktuella upphovsrättsligt skyddade materialet i enlighet med nationella bestämmelser om informationsfrihet och offentlighet innebär inte att bevisningen blir allmän egendom och saknar upphovsrättsligt skydd.

[Inte tillåtet att enbart skydda hotade fågelarter](#)

Generaladvokaten Kokott lämnade den 10 september 2020 sitt förslag till avgörande i målen C-473/19 och C-474/19, Föreningen Skydda Skogen m.fl., angående en begäran om förhandsavgörande från Vänersborgs tingsrätt, mark- och miljödomstolen, rörande tolkningen av livsmiljödirektivet, 92/43/EEG, och fågelskyddsdirektivet, 2009/147/EG.

Målen rör avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen avseende ett skogsområde i den svenska kommunen Härryda. Enligt åtgärderna skulle samtliga träd avverkas på den aktuella ytan, med undantag för det begränsade antal träd som enligt Skogsstyrelsens vägledning bör sparas. I skogsområdet finns livsmiljöer för vissa fågelarter och en grodart. Ingen av dessa arter är hotade. De angivna arterna utnyttjar med stor sannolikhet området för fortplantning. Avverkningen kommer, beroende på när i respektive arts livscykel som den utförs, att innebära att exemplar av arterna kommer att störas eller dödas. De ägg som finns i området vid avverkningstillfället kommer att förstöras. Skogsstyrelsen gav i egenskap av tillsynsmyndighet specifik vägledning rörande försiktighetsmått och ansåg att avverkningen inte stred mot något av förbuden i den svenska artskyddsförordningen om vägledningen följdes. Skogsstyrelsens riktlinjer avseende försiktighetsåtgärderna är inte rättsligt bindande, utan utgör endast rekommendationer. Föreningen Skydda Skogen m.fl. begärde att länsstyrelsen skulle agera med anledning av anmälan. De anser att avverkningen, trots Skogsstyrelsens vägledning, strider mot förbuden i artskyddsförordningen. Länsstyrelsen delade inte den uppfattningen. Föreningarna väckte talan vid mark- och miljödomstolen, som begärde förhandsavgörande. Generaladvokaten konstaterar inledningsvis att domstolen har att pröva frågor som rör artskyddet, vilka den redan har stött på i liknande form i samband med områdesskyddet. När det gäller områdesskyddet har det gjorts försök – i huvudsak utan framgång – att åberopa åtgärder för att kompensera påverkan på områden i syfte att förhindra att skyddet ska bli tillämpligt, och **frågan huruvida tillämpningen av förbud på grundval av lagstiftningen om artskydd kan vara beroende av huruvida den aktuella åtgärden påverkar den aktuella artens bevarandestatus**. Åtminstone i livsmiljödirektivet är en god bevarandestatus en uttrycklig förutsättning för ett undantag. Dessutom krävs det för undantag att det föreligger särskilda skäl och att det görs en alternativ prövning. I princip gäller detsamma med avseende på fågelskyddet. Generaladvokaten framhåller att **artskyddet enligt den tolkning som EU-domstolen har gjort kan kräva mycket långtgående begränsningar av mänsklig verksamhet**. Det föreligger därmed ett berättigat intresse av att undvika oproportionerliga begränsningar, varför målen utgör en välkommen möjlighet att undersöka dessa motsättningar närmare.

Mark- och miljödomstolen önskar klarhet i **huruvida det** för att dessa förbud ska bli tillämpliga **är tillåtet att uppställa krav på att den berörda artens bevarandestatus är ogynnsam** eller att den försämras genom handlingen i fråga. Sådana villkor uppställs emellertid i svenska lagbestämmelser samt i svensk rättspraxis, men de **saknar till övervägande del stöd i lydelsen i fågelskyddsdirektivet och livsmiljödirektivet**. Således kan de i vart fall till viss del anses tvivelaktiga. Dessa villkor utgör emellertid under alla omständigheter ett berättigat försök att förhindra att mänsklig verksamhet i alltför stor omfattning begränsas av det europeiska artskyddet. Risken för sådana begränsningar följer av

EU-domstolens praxis, i vilken avsiktsbegreppet i vart fall när det gäller förbuden i livsmiljödirektivet har tolkats så, att det även innefattar godtagandet av förbjuden påverkan. Om denna tolkning utan inskränkningar tillämpas på fågelskyddsdirektivet föreligger det en **verklig risk för väsentliga begränsningar av mänsklig verksamhet**.

Utrymmet i detta nyhetsbrev medger inte någon fördjupad redogörelse för generaladvokatens skäl. Förslaget till avgörande har följande lydelse:

”1) Medlemsstaterna är enligt artiklarna 1 och 5 i direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar skyldiga att anta ett system för skydd av samtliga fågelarter som naturligt förekommer inom medlemsstaternas europeiska territorium på vilket fördraget tillämpas. **System för skydd som enbart är tillämpliga på arter som är förtecknade i bilaga I till direktivet, som är hotade på någon nivå eller som har en långsiktig vikande populationstrend uppfyller inte dessa krav.**

2) **Förbudet** i artikel 12 d i direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter **mot förstörelse eller skada av parningsplatser** för djur som är förtecknade i bilaga IV a **kräver inte att bevarandestatusen hos bestånden av den aktuella arten riskerar att försämrats** på grund av den aktuella handlingen. Förbudet påverkas inte heller av att arten har en gynnsam bevarandestatus.

3) För att förbuden mot dödande och förstörelse i artikel 5 a och b i direktiv 2009/147 och artikel 12.1 a och c i direktiv 92/43 ska aktualiseras **krävs inte att det finns en risk för att bevarandestatusen hos bestånden av den berörda arten riskerar att försämrats** på grund av handlingen i fråga. Inte heller påverkas förbudet av att den berörda artens bevarandestatus är gynnsam.

Om en påverkan av fåglar inte är åsyftad utan **endast accepteras gäller förbuden** enligt artikel 5 a och b i direktiv 2009/147 **emellertid enbart i den utsträckning detta är nödvändigt för att** i den mening som avses i artikel 2 i samma direktiv **bibehålla eller återupprätta dessa arter** på en nivå som särskilt svarar mot ekologiska, vetenskapliga och kulturella behov, med hänsyn till ekonomiska behov och fritidsbehov.

4) Enligt artikel 5 d i direktiv 2009/147 **måste störningar förbjudas** om de har **väsentlig betydelse för att uppnå syftet att bibehålla eller återupprätta fågelarters population på en tillfredsställande nivå**. Detta gäller särskilt om störningarna påverkar sällsynta fåglar vid häckning och uppfödning.

Förbudet mot störningar enligt artikel 12.1 b i direktiv 92/43 är begränsat till handlingar som är ägnade att särskilt påverka de skyddade arternas bevarandestatus, i synnerhet på platser som har särskild betydelse för dessa arter eller där de skulle påverkas vid parning, uppfödning, övervintring och flyttning.

5) Såvitt den berörda artens **bevarandestatus** är avgörande vid tillämpningen av förbuden i artikel 5 i direktiv 2009/147 och artikel 12.1 i direktiv 92/43, ska denna **bedömas på medlemsstatsnivå eller** när denna medlemsstats gränser sträcker sig över flera biogeografiska regioner eller om artens naturliga utbredningsområde kräver det på **den berörda biogeografiska regionnivån**, och **i den mån det är möjligt på en gränsöverskridande nivå**.

Institutionell rätt och allmänna principer

[Domstolen upphäver tribunalens interimistiska verkställighetsförbud mot tillsättningen av generaladvokaten Sharpstons efterträdare](#)

EU-domstolen har, genom sin vice ordförande, i beslut den 10 september 2020 i mål C-424/20 P(R), mellan bl.a. företrädarna för medlemsstaternas regeringar och domstolens tidigare generaladvokat Sharpston, upphävt tribunalens beslut om verkställighetsförbud och avslagit Sharpstons ansökan om interimistiskt skydd. Målets bakgrund är i korthet följande. Den 2 september 2020 antog företrädarna för medlemsstaternas regeringar beslutet att, för tiden innan Sharpstons mandat löpte ut, utse bl.a. generaladvokaten Rantos att tjänstgöra i domstolen från den 7 september till den 6 oktober 2020, till följd av Förenade kungarikets utträde ur EU. Sharpston väckte (i här aktuellt mål) talan mot dessa företrädare och begärde bl.a. att detta beslut inte skulle verkställas i avvaktan på slutlig prövning. Tribunalen beviljade den ansökan utan att höra motparten. Det beslutet överklagades. Domstolen konstaterade att det framgår av rättspraxis att företrädarna för medlemsstaterna, som är de som fattat det angripna beslutet (talan förs även mot rådet), inte kan vara svarande i en ogiltighetstalan grundad på artikel 263 FEUF. Det är således enligt domstolen uppenbart att talan ska avvisas, i den del den riktas mot annat än en av unionens institutioner m.m. utan mot företrädare för medlemsstaterna. Mot den bakgrunden skulle tribunalens beslut upphävas och ansökan om interimistiskt skydd lämnas utan bifall.

Processrätt

[Offentligt organ som övertagit fordran på underhållsbidrag kunde väcka talan vid domstolen där den underhållsberättigade är bosatt](#)

EU-domstolen, tredje avdelningen, har i dom den 17 september 2020 i mål C-540/19, Landkreis Harburg (Offentligt organs regresstalan avseende underhållsbidrag), prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland) angående tolkningen av artikel 3 b i förordning (EG) nr 4/2009 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet. Begäran har framställts i ett mål mellan WV, bosatt i Wien, och Landkreis Harburg (Tyskland) angående betalning av underhållsbidrag till WV:s mor, som är bosatt i Tyskland och vars rättigheter enligt lag övertagits av detta organ.

WV:s mor, som bor på ett äldreboende i Köln (Tyskland), har rätt till underhållsbidrag i egenskap av släkting i rakt uppstigande led, och WV, som är bosatt i Wien (Österrike), är underhållsskyldig gentemot sin mor. WV:s mor erhåller emellertid regelbundet socialt bistånd från Landkreis Harburg. Denna har gjort gällande att det har övertagit den rätt gentemot WV som tillkommer mottagaren av socialt bistånd såvitt avser underhållsbidrag som organet har utbetalat till WV:s mor sedan april 2017. Det ansökande organet väckte regresstalan mot WV angående underhållsbidrag vid Amtsgericht Köln (distriktsdomstolen i Köln, Tyskland). Denna domstol i första instans fann att de tyska domstolarna inte var internationellt behöriga att pröva denna talan. Enligt den domstolen kunde behörighet med stöd av artikel 3 b i förordning nr 4/2009 endast åberopas av den fysiska person till vilken underhållsbidrag ska betalas. I målet om överklagande upphävde Oberlandesgericht

Köln (Regionala överdomstolen i Köln, Tyskland) domen från första instans. Nämnda domstol fann att den möjlighet som den underhållsberättigade har enligt artikel 3 a och b i förordning nr 4/2009 även kan utnyttjas av det ansökande organet i egenskap av förvärvare av rätten till underhåll.

WV överklagade till Bundesgerichtshof, som genom sin begäran om förhandsavgörande vill få klarhet i **huruvida det offentliga organ som betalat ut socialt bistånd kan åberopa behörighet för domstolen i den ort där den underhållsberättigade har hemvist med stöd av artikel 3 b i förordning nr 4/2009**, när detta organ genom subrogation enligt lag gör gällande en fordran mot den underhållsskyldige som grundar sig på de civilrättsliga bestämmelserna om underhållsbidrag.

EU-domstolen besvarade frågan jakande. Den anförde i skälen bl.a. att bestämmelsen inte innehåller någon närmare uppgift om att den underhållsberättigade själv måste väcka talan. Under förutsättning att förordningens syften och systematik iakttas, innehåller den således inte något förbud mot att en talan om underhållsskyldighet väcks av ett offentligt organ, som enligt lag har övertagit den underhållsberättigades rättigheter, vid någon av dessa domstolar. Då en sådan tillämpning heller inte skulle strida mot förordningens syfte eller systematik besvarades tolkningsfrågan på följande sätt:

Ett offentligt organ, som har väckt en regresstalan för att erhålla återbetalning av belopp som utbetalats såsom underhållsbidrag till en underhållsberättigad, vars rättigheter gentemot den underhållsskyldige övertagits av det offentliga organet, kan åberopa behörighet för domstolen i den ort där den underhållsberättigade har hemvist i enlighet med artikel 3 b i förordning nr 4/2009.

Skatterätt

[Fördelning av justering av avdrag för investeringsvaror på flera år förenlig med mervärdesskattedirektivet](#)

EU-domstolen, andra avdelningen, har i dom den 17 september 2020 i mål C-791/18, Stichting Schoonzicht, prövat en begäran om förhandsavgörande från Hoge Raad der Nederlanden (Högsta domstolen, Nederländerna) angående tolkningen av artiklarna 184–187 och 189 i mervärdesskattedirektivet, 2006/112/EG. Målet rör den justering som, med anledning av att en del av ett byggnadskomplex används för en verksamhet som är undantagen från skatteplikt, gjorts vid ett enda tillfälle av hela avdraget för den mervärdesskatt som inledningsvis erlagts i samband med uppförandet av detta byggnadskomplex.

Klaganden, Stichting Schoonzicht, har låtit uppföra ett byggnadskomplex som består av sju bostadslägenheter på en tomt som bolaget äger. Byggnadsarbetena påbörjades år 2013 och komplexet levererades till bolaget i juli följande år. Klaganden i det nationella målet drog direkt av hela den mervärdesskatt som bolaget fakturerats under beskattningsår 2013 för uppförandet av nämnda komplex, eftersom komplexet vid denna tidpunkt var avsett att användas för beskattningsbara ändamål. Från och med den 1 augusti 2014, hyrde klaganden i det nationella målet ut fyra av de sju lägenheterna i det berörda byggnadskomplexet med undantag från mervärdesskatteplikt, medan de tre övriga lägenheterna förblev outhyrda under år 2014. På grund härav blev klaganden i det nationella målet tvungen att justera

mervärdesskatten och att därför, genom att ge in en deklARATION vid ett enda tillfälle betala hela den del av mervärdesskatten som var hänförlig till dessa fyra lägenheter. Klaganden i det nationella målet ansåg emellertid att artikel 15.4 i mervärdesskattelagen, såvitt det i denna bestämmelse föreskrivs att hela det avdrag som ursprungligen gjordes ska justeras när en investeringsvara börjar användas, stred mot artikel 187 i mervärdesskattedirektivet och begärde därför omprövning av justeringsbeslutet. Talan väcktes och målet hamnade så småningom hos Hoge Raad, som begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen fastslog att artiklarna 184–187 i mervärdesskattedirektivet ska tolkas så, att de **inte utgör hinder för nationella justeringsbestämmelser för investeringsvaror som föreskriver att justeringen ska fördelas över flera år**, enligt vilka hela det ursprungliga avdraget för denna investeringsvara ska korrigeras vid ett enda tillfälle under det år den berörda investeringsvaran används för första gången – vilket även är det första justeringsåret – om det den första gången varan används visar sig att det ursprungliga avdraget avviker från det avdrag som den beskattningsbara personen hade rätt till på grundval av den faktiska användningen av investeringsvaran.

Konkurrensrätt m.m.

[Stöd till brittiskt kärnkraftverk godkänt](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 september 2020 i mål C-594/18 P, Österrike mot kommissionen, fastställt tribunalens dom, och därmed kommissionens beslut att godkänna de brittiska stödåtgärderna till förmån för kärnkraftverket Hinkley Point C.

Kommissionen beviljade det stöd som Förenade kungariket planerar att bevilja kärnkraftverket Hinkley Point C i Somerset, vid Förenade kungarikets kust, i syfte att främja skapandet av ny produktionskapacitet för kärnenergi. Det är planerat att kärnkraftverket ska tas i drift 2023 för en driftsperiod på 60 år. Stödåtgärderna, som är uppdelade i tre delar, är planerade till förmån för den framtida operatören av Hinkley Point C. Den första av de aktuella åtgärderna är ett kontrakt som syftar till att säkerställa prisstabilitet vid försäljning av el under Hinkley Point C:s driftsfas. Den andra åtgärden är ett avtal mellan NNB Generations investerare och Förenade kungarikets Secretary of State for Energy and Climate Change. I detta avtal garanteras en ersättning för det fall kärnkraftverket stängs i förtid av politiska skäl. Den tredje åtgärden består i en kreditgaranti från Förenade kungariket för de obligationer som NNB Generation skulle emittera och syftar till att säkerställa betalning i rätt tid av kapitalbeloppet och räntan på den skuld som uppfyller villkoren i garantin. I sitt beslut kvalificerade kommissionen dessa tre åtgärder som statligt stöd som var förenligt med den inre marknaden i enlighet med artikel 107.3 c FEUF. Enligt denna bestämmelse kan stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner anses vara förenligt med den inre marknaden, förutsatt att det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset. Österrike väckte talan vid Tribunalen, som ogillade. Målet överklagades till domstolen.

Domstolen hade att pröva frågan **huruvida byggandet av ett kärnkraftverk kan åtnjuta statligt stöd** som godkänts av kommissionen enligt artikel 107.3 c FEUF.

Den frågan hade inte tidigare prövats i rättspraxis. Genom att ogilla överklagandet gav domstolen ett jakande svar på denna fråga. Bland skälen kan följande nämnas:

- De villkor som föreskrivs för att stöd ska kunna godkännas **innehåller inte något krav på att det planerade stödet ska syfta till att uppnå ett mål av gemensamt intresse.**

- **Principen om skydd för miljön, försiktighetsprincipen, principen att förorenaren betalar och hållbarhetsprincipen** utgör inte hinder för att bevilja statligt stöd till förmån för byggandet eller driften av ett kärnkraftverk.

- Det är inte nödvändigt att visa på förekomsten av ett **marknadsmislyckande** för att ett stöd ska godkännas.

- Det stod Förenade kungariket fritt att bestämma sammansättningen av sin energimix.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inre marknaden och fri rörlighet

[Tillåtet att ställa krav på förhandstillstånd för "Airbnb-liknande" uthyrning av privatbostad i Paris](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 22 september 2020 i målen C-724/18 och C-727/18, Cali Apartments, prövat en begäran om förhandsavgörande från Cour de cassation (Högsta domstolen, Frankrike), angående tolkningen av artiklarna 1, 2 och 9–15 i direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden.

Målen rör åsidosättande av en nationell lagstiftning enligt vilken det krävs **förhandstillstånd för att vid upprepade tillfällen och för korta perioder mot ersättning hyra ut möblerade lägenheter avsedda för bostadsändamål till tillfälliga kunder som inte bosätter sig där.**

Cali Apartments m.fl. dömdes för att, i strid med fransk lagstiftning, utan förhandstillstånd upprepade gånger hade hyrt ut enrumslägenheter avsedda för bostadsändamål under kortare perioder till tillfälliga kunder. De överklagade till Cour de Cassation och gjorde gällande att domarna stred mot principen om unionsrättens företräde, eftersom appellationsdomstolen i domarna inte hade slagit fast att den inskränkning av friheten att tillhandahålla tjänster som den aktuella lagstiftningen innebar var motiverad av tvingande hänsyn till allmänintresset, att det mål som eftersträvades med denna lagstiftning inte kunde uppnås med en mindre begränsande åtgärd, såsom krävs enligt artikel 9.1 b och 9.1 c i direktiv 2006/123, och att genomförandet av denna begränsning inte baserades på kriterier som uppfyller de krav som anges i artikel 10 i det direktivet. Cour de Cassation begärde förhandsavgörande.

EU-domstolen uppfattade att frågorna avsåg att klarlägga huruvida

- artiklarna 1 och 2 i direktiv 2006/123 ska tolkas så, att detta **direktiv är tillämpligt** på en medlemsstats lagstiftning om uthyrning mot ersättning av möblerade lägenheter avsedda för bostadsändamål, vid upprepade tillfällen och för kortare perioder, till tillfälliga kunder som inte bosätter sig där, oavsett om detta sker yrkesmässigt eller privat,

- artikel 4 i direktiv 2006/123 ska tolkas så, att en nationell lagstiftning, enligt vilken det krävs förhandstillstånd för att få bedriva viss verksamhet avseende uthyrning av lägenheter avsedda för bostadsändamål, **omfattas av begreppet**

”tillståndsförfarande” i den mening som avses i artikel 4 led 6 eller av begreppet **”krav”** i den mening som avses i artikel 4 led 7, och - avsnitt 1 i kapitel III i direktiv 2006/123, närmare bestämt artikel 9.1 b och artikel 10.2 d–10.2 g i detta direktiv, ska tolkas så, att det **utgör hinder för en lagstiftning** i en medlemsstat som, i **syfte att säkerställa ett tillräckligt utbud av bostäder** avsedda för långvarig uthyrning till överkomliga priser, föreskriver att det för att utöva viss verksamhet avseende uthyrning mot ersättning av möblerade lägenheter, vid upprepade tillfällen och för kortare perioder, till tillfälliga kunder som inte bosätter sig där, **krävs förhandstillstånd** i vissa kommuner och där de lokala myndigheterna, inom den ram som föreskrivs genom denna lagstiftning, ska fastställa villkoren för att erhålla de tillstånd som föreskrivs **och, vid behov, villkora dem med en kompensationsskyldighet** som innebär att en lägenhet som har en annan användning än för bostadsändamål samtidigt ska omvandlas till bostad. De båda inledande frågorna besvarades jakande. Kärnan i målet rör den tredje frågan. Utgångspunkten är enligt EU-domstolen att sådana tillståndssystem som beskrivits av den nationella domstolen, för att vara förenliga med direktivet, de villkor som anges i **artikel 9.1** i direktivet, nämligen att de ska vara **icke-diskriminerande, motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset och proportionella**. De måste också uppfylla villkoren i **artikel 10.2** i direktiv, det vill säga att de är **icke-diskriminerande, motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset, proportionella i förhållande till detta syfte avseende allmänintresset, tydliga och entydiga, objektiva, offentliggjorda i förväg samt öppna för insyn och tillgängliga**.

När det gäller de villkor som föreskrivs i artikel 9.1 i direktiv 2006/123, påpekade domstolen bl.a. att den aktuella lagstiftningen syftar till att inrätta en ordning för att avhjälpa bristen på lägenheter avsedda för långvarig uthyrning, med målet att vidta åtgärder med avseende på de försämrade förutsättningarna att få tillgång till boende och komma till rätta med de ökade spänningarna på fastighetsmarknaderna, vilket utgör en tvingande hänsyn till allmänintresset. Domstolen konstaterade vidare att den berörda nationella lagstiftningen är proportionell i förhållande till det eftersträvade målet. Den är nämligen materiellt avgränsad till en specifik hyresverksamhet, varvid lägenheter som är uthyrarens permanentbostad undantas från tillämpningsområdet, och det tillståndsförfarande som införs genom lagstiftningen är av begränsad geografisk räckvidd. Dessutom kan det eftersträvade målet inte uppnås genom en mindre begränsande åtgärd.

Vad gäller de krav som enligt artikel 10.2 i direktiv 2006/123 gäller för de kriterier för att bevilja tillstånd som föreskrivs i den aktuella lagstiftningen, fann domstolen bl.a., när det gäller kraven på tydlighet, entydighet och objektivitet, att den omständigheten att den nationella lagstiftningen inte innehåller någon definition, bland annat genom tröskelvärden, av begreppet ”uthyrning av en möblerad lägenhet avsedda för bostadsändamål, vid upprepade tillfällen och för kortare perioder, till tillfälliga kunder som inte bosätter sig där” inte i sig utgör en omständighet som visar att dessa krav inte har iakttagits, under förutsättning att de berörda lokala myndigheterna preciserar de förhållanden som motsvarar detta begrepp på ett tydligt, entydigt och objektivt sätt. På samma sätt kan den omständigheten att den nationella lagstiftaren endast fastställer ramarna för hur en lokal myndighet ska fastställa villkoren för att bevilja de tillstånd som föreskrivs i ett system genom att hänvisa till de mål som denna

myndighet ska beakta i princip inte leda till slutsatsen att dessa villkor inte är tillräckligt tydliga och objektiva. Detta gäller särskilt om det i den aktuella nationella lagstiftningen fastställs inte bara de mål som de berörda lokala myndigheterna ska eftersträva, utan även de objektiva omständigheter som dessa myndigheter ska utgå från när de fastställer villkoren för beviljande.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Inrikes och rättsligt samarbete

[Person som överlämnats från ett land enligt en Europeisk arresteringsorder och därefter frivilligt lämnat det landet kan inte återropa specialitetsprincipen](#)

EU-domstolen, fjärde avdelningen, har i dom den 24 september 2020 i mål C-195/20 PPU, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Principe de spécialité), prövat en begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof (Federala högsta domstolen, Tyskland), angående tolkningen av kel 27.2 och 27.3 i rambeslut 2002/584/RIF om en **europaisk arresteringsorder** och överlämnande mellan medlemsstaterna. Begäran har framställts i ett brottmål mot XC, som dömts i Tyskland till ett fängelsestraff för grov våldtäkt och utpressning begångna i Portugal år 2005.

XC har åtalats i Tyskland i tre olika brottmål, nämligen för det första för narkotikahandel, för det andra för sexuellt utnyttjande av barn begånget i Portugal och för det tredje för grov våldtäkt och utpressning, även de begångna i Portugal. Han dömdes av Amtsgericht Niebüll (Distriktsdomstolen i Niebüll, Tyskland) för narkotikahandel till ett sammanlagt fängelsestraff på ett år och nio månader (nedan kallad narkotikadomen). Verkställigheten av straffet sköts villkorligt upp. Senare inleddes ett straffrättsligt förfarande i Tyskland mot XC för sexuellt utnyttjande av barn, begånget i Portugal. Åklagarmyndigheten i Hannover utfärdade en europeisk arresteringsorder för att kunna lagföra honom för denna gärning. Efter det att den portugisiska domstolen samtyckt till att XC överlämnades till de tyska rättsliga myndigheterna för nämnda brott och XC vid detta tillfälle inte avstått från att göra gällande specialitetsbestämmelsen, överlämnade de portugisiska rättsliga myndigheterna XC till Tyskland. Han dömdes till fängelse ett år och tre månader och avtjänade straffet där. Medan det straffet verkställdes hävdades det villkorliga uppskovet med verkställigheten av narkotikadomen. Åklagarmyndigheten i Flensburg gav in en ansökan till portugisisk domstol och begärde att den skulle avstå från att tillämpa specialitetsbestämmelsen och samtycka till att narkotikadomen skulle verkställas. Då det inte inkom något svar från den portugisiska domstolen försattes XC på fri fot, och placerades under övervakning i fem år. XC reste till Nederländerna och sedan till Italien. Åklagarmyndigheten i Flensburg utfärdade en europeisk arresteringsorder mot XC i syfte att kunna verkställa narkotikadomen. XC greps i Italien med stöd av denna europeiska arresteringsorder. Den italienska verkställande myndigheten samtyckte till att överlämna honom, varefter överlämning skedde. Därefter utfärdade Amtsgericht Braunschweig (Distriktsdomstolen i Braunschweig, Tyskland) ett häktningsbeslut i syfte att utreda ett tredje mål som rörde XC och avsåg gärningarna grov våldtäkt och utpressning som begåtts i Portugal år 2005. Åklagarmyndigheten i Braunschweig ansökte hos den italienska verkställande myndigheten om att den även skulle samtycka till att XC åtalades för gärningarna

grov våldtäkt och utpressning. Corte d'appello di Milano (Appellationsdomstolen i Milano, Italien) samtyckte till detta. XC satt i häkte i Tyskland under drygt sex månader med stöd av det häktningsbeslut som utfärdats av Amtsgericht Braunschweig. Under denna period dömde Landgericht Braunschweig (Regionala domstolen i Braunschweig, Tyskland), genom dom av den 16 december 2019, XC för gärningarna grov våldtäkt och utpressning begångna i Portugal år 2005. Landgericht Braunschweig dömde XC till fängelse i sammanlagt sju år, med beaktande även av narkotikadomen. Hela den tid som den tilltalade suttit häktad i Italien avräknades från den gemensamma påföljden. Den portugisiska verkställande myndigheten samtyckte därefter till verkställigheten av narkotikadomen.

XC har överklagat den dom som meddelades av Landgericht Braunschweig till Bundesgerichtshof. Han har särskilt ifrågasatt giltigheten av det förfarande som ledde till att den domen meddelades mot bakgrund av specialitetsbestämmelsen i artikel 27 i rambeslut 2002/584. XC har i huvudsak **gjort gällande att de tyska myndigheterna inte hade rätt att lagföra honom, eftersom den portugisiska verkställande myndigheten inte hade samtyckt till att åtal väcktes för grov våldtäkt och utpressning begångna i Portugal år 2005.** XC anser att han **sedan han försattes på fri fot efter avtjänat fängelsestraff åter åtnjuter skydd av specialitetsbestämmelsen.** XC anser därför att de tyska myndigheterna agerade rättsstridigt när de lagförde honom utan att den portugisiska verkställande myndigheten dessförinnan hade samtyckt till det och att de därmed sammanhängande rättegångshandlingarna, såsom det häktningsbeslut som utfärdades av Amtsgericht Braunschweig, är rättsstridiga.

Bundesgerichtshof begärde förhandsavgörande, avseende att skapa klarhet i huruvida **specialitetsbestämmelsen i artikel 27.2** utgör hinder för att en frihetsinskränkande åtgärd vidtas mot en person som omfattas av en första europeisk arresteringsorder på grund av andra, tidigare begångna, gärningar än dem som utgjorde skälet till att personen i fråga överlämnades genom verkställighet av denna arresteringsorder, när denna person frivilligt har lämnat den medlemsstat som utfärdat den första arresteringsordern och åter har överlämnats till den medlemsstaten genom verkställighet av en andra europeisk arresteringsorder, som utfärdats efter det att vederbörande lämnat medlemsstaten, för att kunna verkställa ett frihetsberövande straff, såvitt den rättsliga myndighet som verkställde den andra europeiska arresteringsordern har samtyckt till att åtalet utvidgas till de gärningar som ligger till grund för denna frihetsinskränkande åtgärd.

EU-domstolen besvarade den frågan nekande. Domstolen noterar att det av lydelsen av artikel 27.2 i rambeslut 2002/584 framgår att den specialitetsbestämmelse som kommer till uttryck i denna artikel har ett nära samband med det överlämnande som följer av verkställigheten av en specifik europeisk arresteringsorder, eftersom det hänvisas till "överlämnandet" i singular. En sådan tolkning stöds dessutom av en kontextuell tolkning av nämnda artikel, eftersom även andra bestämmelser i rambeslut 2002/584 tyder på att specialitetsbestämmelsen är knuten till verkställigheten av en specifik europeisk arresteringsorder. Under dessa omständigheter skulle ett krav på att såväl den verkställande rättsliga myndighet som verkställde en första europeisk arresteringsorder som den verkställande rättsliga myndighet som verkställde en andra europeisk arresteringsorder ska lämna sitt samtycke, i den mening som avses i artikel 27.3 g i rambeslut 2002/584, utgöra

hinder för överlämnandeförfarandets effektivitet och därmed äventyra det mål som eftersträvas genom rambeslut 2002/584, som består i att underlätta och påskynda överlämnandet mellan medlemsstaternas rättsliga myndigheter. Eftersom XC i förevarande fall **frivilligt lämnade Tyskland** efter det att han i denna medlemsstat hade avtjänat det straff som han hade dömts till för de gärningar som avsågs i den första europeiska arresteringsordern, hade XC **inte längre rätt att göra gällande specialitetsbestämmelsen i förhållande till denna första europeiska arresteringsorder**. Det var således **enbart den italienska verkställande myndighetens samtycke som var relevant** i denna situation.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Informationssamhället

[Unionen ensam behörig att begränsa ersättning för utövande konstnärer som inte är EES-medborgare](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 8 september 2020 i mål C-265/18, Recorded Artists Actors Performers, prövat en begäran om förhandsavgörande från High Court (Överdomstolen i tvistemål, Irland) angående tolkningen av artikel 8 i direktiv 2006/115/EG om uthyrnings- och utlåningsrättigheter avseende upphovsrättsligt skyddade verk och om upphovsrätten närstående rättigheter, särskilt mot bakgrund av Världsförbundet för den intellektuella äganderätten (Wipo) fördrag om framföranden och fonogram. Begäran har framställts i ett mål mellan Recorded Artists Actors Performers Ltd (RAAP), å ena sidan, och Phonographic Performance (Ireland) Ltd (PPI) samt ministern för sysselsättning, näringsliv och innovation, Irland, å andra sidan, angående tredjelandsmedborgares rätt till en enda skälig ersättning när de har bidragit till ett fonogram som används i Irland. RAAP är ett bolag bildat enligt irländsk rätt, som förvaltar rättigheter för utövande konstnärer. PPI, även detta ett bolag bildat enligt irländsk rätt, förvaltar fonogramframställares rättigheter. RAAP och PPI har ingått ett avtal med regler om hur de avgifter som tas ut i Irland för uppspelning offentligt, på barer och andra platser som är tillgängliga för allmänheten, eller utsändning i radio, av inspelad musik – efter det att användarna betalat dessa till PPI – ska fördelas mellan de utövande konstnärerna och i detta syfte delvis överförs av PPI till RAAP. De är emellertid oense om avtalets räckvidd vad gäller de avgifter som betalats till PPI i de fall då den musik som sänts ut har tolkats eller framförts av en konstnär som varken är medborgare eller bosatt i en EES-medlemsstat. RAAP anser att det följer av artikel 8.2 i direktiv 2006/115 och de internationella avtal som det hänvisas till i detta direktiv att alla avgifter som kan tas ut ska delas mellan fonogramframställare och utövande konstnärer. Konstnärens nationalitet och bostadsort saknar enligt RAAP betydelse i detta avseende. PPI har däremot gjort gällande att de regler som införs genom CRR Act, som innebär att utövande konstnärer som varken är EES-medborgare eller bosatta i en EES-medlemsstat, och vars framföranden inte härrör från en ljudupptagning som gjorts inom EES, inte är berättigade att få del av ersättningen när dessa framföranden spelas upp i Irland, är förenliga med såväl direktiv 2006/115 som de internationella avtal som det hänvisas till i direktivet. Om man betalade dessa utövande konstnärer när de fonogram som de bidragit till används i Irland, skulle detta strida mot den princip om internationell ömsesidighet som Irland med rätta har

anammatt. Om man godtog RAAP:s ståndpunkt, skulle utövande konstnärer från Förenta staterna få ersättning i Irland, trots att detta tredjeland, enligt PPI, endast i få fall beviljar irländska utövande konstnärer skälig ersättning. RAAP väckte talan. High Court ställde fyra frågor till EU-domstolen, som inledningsvis konstaterade att de första två frågorna avsåg att få klarhet i **huruvida artikel 8.2 i direktiv 2006/115**, mot bakgrund av Romkonventionen eller WPPT, ska tolkas så, att den **utgör hinder för att en medlemsstat**, inom ramen för införlivandet med sin lagstiftning av uttrycket "de berörda utövande konstnärerna" som återfinns i denna bestämmelse och som anger vilka konstnärer som har rätt till en del av den enda skäliga ersättning som däri anges, från denna grupp **utesluter konstnärer som är medborgare i tredjeländer utanför EES**, varvid endast de som har sin hemvist eller sin bostadsort i EES och de vars bidrag till fonogrammet har skett i EES undantas. Eftersom den bestämmelsen inte innehåller någon hänvisning till medlemsstaternas rättsordningar ska den ges en **enhetlig unionsrättslig tolkning**. Eftersom direktivet syftar till att säkerställa kontinuiteten hos upphovsmännens och de utövande konstnärernas skapande och konstnärliga arbete genom att föreskriva ett enhetligt rättsligt skydd som säkerställer möjligheten att erhålla en tillräcklig inkomst och att återfå investeringarna "på ett sätt som inte strider mot de internationella överenskommelser som många medlemsstaters lagstiftning om upphovsrätt och närstående rättigheter bygger på" ska bl.a. WPPT beaktas. Enligt denna avser begreppet "utövande konstnärer" samtliga personer "som sceniskt framställer, sjunger, reciterar, deklamerar, medverkar i, tolkar eller på annat sätt framför litterära eller konstnärliga verk eller uttryck av folklöre". Även om varje medlemsstat, i avsaknad av avtal mellan de utövande konstnärerna och fonogramframställarna, har möjlighet att bestämma hur ersättningen ska fördelas, innehåller artikel 8.2 i direktiv 2006/115 emellertid en **klar och ovillkorlig skyldighet att ge dessa konstnärer och framställare rätt till en skälig ersättning**, som ska fördelas dem emellan. Bestämmelsen **utgör hinder för att en medlemsstat**, inom ramen för införlivandet med sin lagstiftning av uttrycket "de berörda utövande konstnärerna" som återfinns i nämnda artikel 8.2 och som anger vilka konstnärer som har rätt till en del av den enda skäliga ersättning som däri avses, från denna grupp **utesluter konstnärer som är medborgare i tredjeländer utanför EES**, varvid endast de som har sin hemvist eller sin bostadsort i EES och de vars bidrag till fonogrammet har ägt rum i EES undantas. High Courts tredje fråga avsåg att skapa klarhet i **huruvida artikel 15.3 WPPT och artikel 8.2 i direktiv 2006/115 ska tolkas så, att reservationer som meddelats av tredjeländer** med stöd av nämnda artikel 15.3 och som innebär att rätten till en enda skälig ersättning enligt artikel 15.1 WPPT begränsas inom deras territorier, **i unionen leder till begränsningar, som kan fastställas av varje medlemsstat**, av den rättighet som föreskrivs i nämnda artikel 8.2, med avseende på medborgare i dessa tredjeländer. EU-domstolen konstaterade inledningsvis att **unionen och dess medlemsstater**, enligt de relevanta folkrättsliga regler som är tillämpliga i förhållandet mellan fördragsparterna, **inte är skyldiga att obegränsat bevilja medborgare i ett tredjeland den rätt till en enda skälig ersättning** som föreskrivs i artikel 15.1 WPPT, när det aktuella tredjelandet genom en reservation som gjorts i enlighet med artikel 15.3 i detta internationella avtal utesluter eller begränsar beviljandet av en sådan rättighet inom dess territorium. Emellertid utgör rätten till en enda skälig ersättning utgör, i unionen, såsom framgår av punkt 57 i förevarande

dom, en upphovsrätten närstående rättighet. Den utgör således en integrerad del av skyddet för immateriell egendom enligt artikel 17.2 i EU-stadgan. Enligt artikel 52.1 i stadgan ska **varje begränsning i utövandet av upphovsrätten närstående rättigheter vara föreskriven i lag**, vilket innebär att den rättsliga grund som tillåter ett ingrepp i nämnda rättighet på ett klart och precist sätt ska definiera omfattningen av begränsningen av utövandet av denna rättighet. Eftersom artikel 8.2 i direktiv 2006/115 utgör en **harmoniserad bestämmelse, ankommer det uteslutande på unionslagstiftaren** och inte på de nationella lagstiftarna att avgöra huruvida det finns anledning att begränsa beviljandet i unionen av denna upphovsrätten närstående rättighet för tredjelandsmedborgare och, om så är fallet, att definiera denna begränsning på ett klart och precist sätt. Artikel 8.2 hindrar således att en medlemsstat begränsar rätten till en enda skälig ersättning för utövande konstnärer och fonogramframställare som är medborgare i nämnda tredjeländer.

[Paketerbudande där vissa internettjänster tillhandahålls utan datamängdbegränsning oförenlig med nätneutraliteten](#)

EU-domstolen, stora avdelningen, har i dom den 15 september 2020 i målen C-807/18 och C-39/19, Telenor Magyarorszá, prövat en begäran om förhandsavgörande från Fővárosi Törvényszék (Överdomstolen för Budapest stad, Ungern), angående tolkningen av artikel 3 i förordning (EU) 2015/2120 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning m.m. Begäran har framställts i två mål mellan Telenor och den nationella myndigheten för kommunikation och media, Ungern. Målen rör två beslut genom vilka den nationella myndigheten ålade Telenor att upphöra med vissa av sina anslutningstjänster.

Bolaget Telenor är etablerat i Ungern och tillhandahåller bland annat internetanslutningstjänster. Bland de tjänster som erbjuds bolagets kunder ingår två paketerbudanden med förmånsanslutning (en så kallad "nolltaxa"), som utmärks av att trafiken av data rörande vissa specifika tjänster och applikationer inte räknas in i förbrukningen av den datavolym som dessa kunder har köpt. Kunderna kan dessutom när denna datavolym har förbrukats fortsätta att utan begränsningar använda dessa specifika applikationer och tjänster, medan åtgärder för att blockera eller sakta ned trafiken tillämpas på andra tillgängliga applikationer och tjänster. EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolen har ställt sina fyra frågor, vilka skulle prövas tillsammans, för att få klarhet i huruvida artikel 3 i förordning 2015/2120 ska tolkas så, att **paketerbudanden som tillhandahålls av en leverantör av internetanslutningstjänster genom överenskommelser som sluts med slutanvändarna, enligt vilka slutanvändarna kan köpa ett paket som ger dem rätt att utan begränsningar använda en viss datavolym, utan att användningen av vissa specifika applikationer och vissa specifika tjänster omfattas av en "nolltaxa" räknas in däri**, och de när denna datavolym har förbrukats kan fortsätta att utan begränsningar använda dessa specifika applikationer och tjänster, medan **åtgärder för att blockera eller sakta ned trafik tillämpas på andra tillgängliga applikationer och tjänster**, inte är förenliga med punkt 2 i den artikeln, jämförd med punkt 1 i samma artikel, och alternativt eller kumulativt med punkt 3 i samma artikel. Domstolen besvarade frågan jakande, med i sak följande skäl. Sådana paketerbudanden är nämligen **ägnade att öka användningen av privilegierade applikationer och tjänster samtidigt som de minskar**

användningen av andra tillgängliga applikationer och tjänster, med hänsyn till de åtgärder som leverantören av internetanslutningstjänster tillämpar för att göra användningen av dessa andra tillgängliga applikationer och tjänster svårare eller till och med omöjlig. Ju fler kunder som ingår sådana överenskommelser desto mer sannolikt är det dessutom att den samlade påverkan av dessa överenskommelser, med hänsyn till dess omfattning, **kommer att skapa en betydande begränsning av utövandet av slutanvändarnas rättigheter**, eller till och med leda till att dessa rättigheter i grunden **undergrävs**. Vad gäller tolkningen av artikel 3.3 i förordning 2015/2120 krävs det, för att konstatera att vissa åtgärder inte är förenliga med nämnda bestämmelse inte någon bedömning av hur åtgärderna för att blockera eller sakta ned trafik påverkar utövandet av slutanvändarnas rättigheter. Det föreskrivs nämligen inte något sådant krav för att bedöma huruvida **den allmänna skyldigheten att behandla trafik likvärdigt och icke-diskriminerande** som föreskrivs i den bestämmelsen, har iakttagits. Domstolen slog vidare fast att eftersom åtgärder för att sakta ned eller blockera trafiken **inte grundas på objektiva sett skilda krav på tjänstens tekniska kvalitet för specifika kategorier av trafik, utan på kommersiella överväganden**, ska dessa åtgärder som sådana anses inte vara förenliga med nämnda bestämmelse.

Svaret på tolkningsfrågorna blev således att artikel 3 i förordning 2015/2120 ska tolkas så, att paketerbjudanden som tillhandahålls av en leverantör av internetanslutningstjänster genom överenskommelser som sluts med slutanvändarna, enligt vilka slutanvändarna kan köpa ett paket som ger dem rätt att utan begränsningar använda en viss datavolym, utan att användningen av vissa specifika applikationer och vissa specifika tjänster som omfattas av en "nolltaxa" räknas in däri, och de när denna datavolym har förbrukats kan fortsätta att utan begränsningar använda dessa specifika applikationer och tjänster, medan åtgärder för att blockera eller sakta ned trafik tillämpas på andra tillgängliga applikationer och tjänster:

– inte är förenliga med punkt 2 i den artikeln, jämförd med punkt 1 i samma artikel, då dessa paketerbjudanden, dessa överenskommelser och dessa åtgärder för att blockera eller sakta ned trafik begränsar utövandet av slutanvändarnas rättigheter, och

– inte är förenliga med punkt 3 i nämnda artikel, då dessa åtgärder för att blockera eller sakta ned trafik grundas på kommersiella överväganden.

[Pressmeddelande](#) har lämnats.

Arbetsrätt

Konsumenträtt

Migrationsrätt

[Belgien skyldigt tillgodose grundläggande behov för förälder till myndigt barn med vårdbehov under tiden som mål om återvändandebeslut pågår](#)

EU-domstolen, första avdelningen, har i dom den 30 september 2020 i mål C-402/19, CPAS de Seraing, prövat en begäran om förhandsavgörande från Cour du travail de Liège (Arbetsdomstolen i andra instans i Liège, Belgien), angående tolkningen av artiklarna 5 och 13 i direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna. Begäran har framställts i ett mål mellan tredjelandsmedborgaren LM och Centre public d'action sociale de Seraing (CPAS, socialtjänstmyndigheten i Seraing, Belgien) angående myndighetens beslut att inte längre bevilja LM socialt bistånd. LM ingav för sig själv och för R, hans dotter som då var underårig, ansökningar om uppehållstillstånd av medicinska skäl, motiverade med att hans dotter lider av flera allvarliga sjukdomar. LM beviljades socialt bistånd från CPAS. Därefter beslutades om ett flertal avslag på ansökningarna och, vid det sista tillfället, om utvisning. Utvisningsbeslutet överklagades. CPAS beslutade att LM inte längre hade rätt till socialt bistånd med verkan från och med den dag då den tidsfrist för frivillig avresa som han hade beviljats i utvisningsbeslutet löpte ut. CPAS beviljade däremot LM rätt till akutsjukvård. LM inledde därefter ett interimistiskt förfarande vid Tribunal du travail de Liège, (Arbetsdomstolen i Liège, Belgien), som ledde till att hans rätt till socialt bistånd återställdes. CPAS beslutade därefter att LM inte längre hade rätt till socialt bistånd med verkan från och med den dag då hans dotter blev myndig. LM överklagade nyss nämnda beslut till Tribunal du travail de Liège, som avlog överklagandet. Målet överklagades till den hänskjutande domstolen. Den hänskjutande domstolen har i sin begäran om förhandsavgörande angett att det framstår som att den försämring av R:s hälsotillstånd som kan förutses om hon återvänder till sitt ursprungsland i samtliga avseenden motsvarar den grad av allvar som krävs för att det ska anses att avlägsnandet skulle innebära att hon utsattes för en omänsklig eller förnedrande behandling. Den hänskjutande domstolen har dessutom påpekat att med hänsyn till R:s hälsotillstånd, är hennes faders närvaro vid hennes sida lika oundgänglig som när hon var underårig. EU-domstolen konstaterade att den hänskjutande domstolens fråga avser att skapa klarhet i huruvida artiklarna 5, 13 och 14 i direktiv 2008/115, jämförda med artiklarna 7, 19.2, 21 och 47 i stadgan, ska tolkas på så sätt att de utgör hinder för en nationell lagstiftning som innebär att en tredjelandsmedborgare inte har rätt att så långt det är möjligt få sina grundläggande behov tillgodosedda i ett fall där

- tredjelandsmedborgaren har överklagat ett beslut om återvändande avseende honom eller henne,
- tredjelandsmedborgarens myndiga barn lider av en allvarlig sjukdom,
- tredjelandsmedborgarens närvaro hos det myndiga barnet är oundgänglig för barnet, och
- ett överklagande har getts in för det myndiga barnets räkning mot ett beslut om återvändande avseende barnet, vars verkställighet skulle kunna innebära att barnet utsätts för en allvarlig risk för att hans eller hennes hälsotillstånd allvarligt och oåterkalleligt försämras.

EU-domstolens utgångspunkt var frågan huruvida ett allvarligt sjukt myndigt barns förälder, vars närvaro hos barnet är oundgänglig för barnet, ska ha rätt till ett rättsmedel med automatisk suspensiv verkan i ett fall som det som är aktuellt i det nationella målet. Även om rättsmedlet enligt artikel 13 i direktivet inte har suspensiv verkan ska ett sådant utformas i enlighet med artikel 47 i stadgan, där det anges att var och en vars unionsrättsligt garanterade fri- och rättigheter har kränkts har rätt till ett effektivt rättsmedel inför en domstol, med beaktande av de villkor som föreskrivs i den artikeln, och i enlighet med principen om non-refoulement, vilken garanteras bland annat i artikel 19.2 i stadgan och i artikel 5 i direktiv 2008/115. Ett överklagande av ett beslut om återvändande **måste därför ha automatisk suspensiv verkan för att säkerställa att de krav som följer av artikel 47 i stadgan och principen om non-refoulement iakttas** med avseende på den berörda tredjelandsmedborgaren, eftersom verkställigheten av ett beslut om återvändande bland annat kan innebära att tredjelandsmedborgaren utsätts för en verklig risk att behandlas på ett sätt som strider mot artikel 19.2 i stadgan. Skyldigheten att i vissa fall säkerställa att en tredjelandsmedborgare som lider av en allvarlig sjukdom har rätt till ett rättsmedel med suspensiv verkan mot ett beslut om återvändande syftar i slutändan till att säkerställa att beslutet inte verkställs innan de argument som anförts till stöd för överklagandet har prövats av en behörig myndighet, i den mån verkställigheten skulle innebära att tredjelandsmedborgaren återvände till ett tredjeland där han eller hon riskerar att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling. Denna skyldighet har således till syfte att göra det möjligt för den berörda personen att tillfälligt stanna kvar i den medlemsstat som har fattat ett beslut om återvändande avseende honom eller henne. Om denna person på grund av sitt hälsotillstånd helt och hållet är beroende av en förälder vars närvaro vid barnets sida är oundgänglig, skulle verkställigheten av ett beslut om återvändande avseende föräldern – i den mån detta innebär att föräldern omedelbart måste avresa till ett tredjeland – i praktiken riskera att hindra nämnda person från att tillfälligt stanna kvar i den medlemsstaten. Den omständigheten att barnet var myndigt vid tidpunkten för beslutet om återvändande avseende föräldern eller att barnet blev myndigt medan förfarandet pågick saknar betydelse i det avseendet, under förutsättning att det är utrett att barnet, trots att det är myndigt, fortfarande är beroende av sin förälder.

En tredjelandsmedborgare – som är förälder till ett myndigt barn som lider av en allvarlig sjukdom och är beroende av föräldern – beträffande vilken det har fattats ett beslut om återvändande vars verkställighet skulle kunna innebära att det myndiga barnet utsätts för en allvarlig risk för att hans eller hennes hälsotillstånd allvarligt och oåterkalleligt försämras, ska således **omfattas av de garantier i avvaktan på återvändande** som föreskrivs i artikel 14 i direktiv 2008/115. Dessa garantier innebär att medlemsstaterna är skyldiga, i enlighet med artikel 14.1 a, b och d i direktivet, att så långt det är möjligt se till att de familjemedlemmar som befinner sig i landet hålls samlade, att akutsjukvård och nödvändig behandling av sjukdomar tillhandahålls och att utsatta personers särskilda behov beaktas. Iakttagandet av dessa principer förutsätter att de grundläggande behoven hos en tredjelandsmedborgare som LM tillgodoses.

Den ställda frågan besvarades således jakande.

Se även samma avdelnings dom samma dag i mål [C-233/19](#), CPAS de Liège.

Miljörätt

Se ovan under Inte tillåtet att enbart skydda hotade fågelarter.

EU-RÄTTEN I SVENSKA JURIDISKA TIDSKRIFTER

Senaste numret av [Europarättslig tidskrift](#) är nr 3/20.

Även [Skattenytt](#) tillhandahåller vissa artiklar fritt på nätet, t.ex. en artikel av Susanne Åkerfeldt, Lena Hiort af Ornäs Leijon och Torbjörn Schiebe: [Statsstödsregler och skatter, varför är det så svårt?](#)

Från [Svensk juristtidning](#) noteras bl.a. artiklarna [Europeiska unionens straffrätt i allmän domstol \(I\)](#) och [Europeiska unionens straffrätt i allmän domstol \(II\)](#) av Ulf Wallentheim och Joakim Zetterstedt.

NYA MÅL

Högsta förvaltningsdomstolen har i det ovan under "HFD upphäver tidigare meddelat interimistiskt beslut om förbud mot fullgörande av avtal i överklagad offentlig upphandling" redovisade målet 5807-19 [beslutat begära förhandsavgörande](#) från EU-domstolen, där målnumret är C-461/20. Den ställda frågan är:

"Innebär den omständigheten att en ny leverantör övertagit den ursprungliga leverantörens rättigheter och skyldigheter enligt ett ramavtal, efter det att den ursprungliga leverantören försatts i konkurs och konkursboet överlätit avtalet, att den nya leverantören ska anses ha inträtt i den ursprungliga leverantörens ställe under sådana förhållanden som avses i artikel 72.1 d) ii) i upphandlingsdirektivet?"

DET HÄNDER I EU-DOMSTOLEN

Torsdagen den 8 oktober 2020 meddelade domstolen dom i två mål om förhandsavgörande från svenska domstolar. Dels C-456/19, Aktiebolaget Östgötatrafiken, angående en begäran om förhandsavgörande från PMÖD, dels C-476/19, Combinova AB, angående en begäran om förhandsavgörande från Kammarrätten i Göteborg. Båda dessa domar kommer att rapporteras i nästa nummer av Nyhetsbrevet.

Torsdagen den 29 oktober 2020 meddelar generaladvokaten Tanchev förslag till avgörande i mål C-389/19 P, kommissionen mot Sverige, angående den av Tribunalen bifallna talan enligt artikel 263 FEUF om ogiltigförklaring av kommissionens genomförandebeslut C(2016) 5644 final av den 7 september 2016 om beviljande av tillstånd för vissa användningar av blyulfokromat, gul, och blykromatmolybdatsulfat, röd, enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006.

FRÅN LAGSTIFTNINGSSARBETET

Sverige

[Ändrade bestämmelser om fotografier och fingeravtryck i SIS II-regelverket](#)

Prop. 2020/21:6

Regeringen föreslår ändringar i lagen om Schengens informationssystem och utlänningslagen om bl.a. innebär att en utlänning vid en in- eller utresekontroll eller en inre utlänningskontroll ska vara skyldig att låta sig fotograferas och lämna fingeravtryck för att genom en sökning i Schengens informationssystem kunna identifieras om identiteten inte kan fastställas på annat sätt. Förslagen lämnas med anledning av ändringar i rådets beslut 2007/533/RIF av den 12 juni 2007 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1987/2006 av den 20 december 2006 om inrättande, drift och användning av andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II). Lagändringarna föreslås träda i kraft den 28 december 2020.

[Motåtgärder på skatteområdet mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner samt vissa andra inkomstskattefrågor](#)

Lagrådsremiss

I lagrådsremissen föreslås ändringar i inkomstskattelagen som syftar till att uppfylla Ekofinrådets riktlinjer om motåtgärder på skatteområdet mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner som antogs den 5 december 2019.

Förslagen innebär att det införs regler i svensk rätt som på ett effektivt och proportionerligt sätt motverkar att icke samarbetsvilliga jurisdiktioner tillämpar metoder som inte uppfyller internationella standarder och granskningskriterier. Det föreslås därför att det som motåtgärd införs ett avdragsförbud för interna och externa ränteutgifter på skulder till företag i vissa icke samarbetsvilliga jurisdiktioner. Vidare föreslås att tillämpningen av CFC-reglerna bör säkerställas när det gäller Trinidad och Tobago.

Det nya avdragsförbudet föreslås innebära att ett företag inte får dra av ränteutgifter avseende en skuld till ett företag som hör hemma i en jurisdiktion som är upptagen i en gällande och offentliggjord förteckning över stater eller jurisdiktioner utanför Europeiska unionen (EU) som av medlemsstaterna gemensamt har bedömts vara icke samarbetsvilliga på skatteområdet.

I lagrådsremissen föreslås också att termen verkligt värde vid beskattningsinträde i vissa fall ändras till nettoförsäljningsvärde. Förslaget är en följdändring av en tidigare ändring i årsredovisningslagen där termen verkligt värde getts en ny innebörd. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

[Revision av det enhetliga elektroniska rapporteringsformatet](#)

Lagrådsremiss

För de räkenskapsår som inleds den 1 januari 2020 eller senare ska vissa noterade företag upprätta års- och koncernredovisningar i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering. Formatet specificeras närmare i Europeiska kommissionens s.k. Esef-förordning.

Med anledning av kravet på enhetligt elektroniskt format, föreslås några kompletterande lagändringar i fråga om revision. Förslagen innebär att revisionsberättelsen för berörda företag ska innehålla ett uttalande om huruvida årsredovisningen, och i förekommande fall koncernredovisningen, har upprättats i överensstämmelse med Esef-förordningen.

Förslagen är ägnade att stärka investerarnas förtroende för de finansiella rapporter som ett företag upprättar i det enhetliga elektroniska formatet.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2021.

[Reglering av ljuddämpare och vissa vapenmagasin](#)

Lagrådsremiss

I Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/853 om ändring av rådets direktiv 91/477/EEG om kontroll av förvärv och innehav av vapen, kallat ändringsdirektivet, införs bl.a. ett krav på reglering av vissa stora vapenmagasin. Regeringen föreslår därför att vissa löstagbara vapenmagasin till halvautomatiska skjutvapen med centralantändning och helautomatiska vapen ska regleras i vapenlagen.

Vapenlagen ska omfatta sådana magasin som kan innehålla

- fler än 20 patroner, eller
- fler än 10 patroner, om magasinet är möjligt att montera på ett skjutvapen vars pipas längd överstiger 30 cm och vars totala längd överstiger 60 cm.

Dessa vapenmagasin ska regleras på samma sätt som ammunition.

I lagrådsremissen föreslås även lättnader i tillståndsplikten för ljuddämpare.

Förslaget innebär att ljuddämpare inte längre ska jämföras med skjutvapen. Ljuddämpare ska i stället, i likhet med vapenmagasinen, regleras på samma sätt som ammunition.

Lagändringarna föreslås träda i kraft samtidigt som övriga lagändringar som genomför ändringsdirektivet.

[En ny lag om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal](#)

SOU 2020:51

Det blir allt vanligare att privatpersoner köper varor på internet och över nationsgränser. En stor andel av dessa köp sker från företag eller andra näringsidkare som kan vara baserade i Sverige, i ett annat EES-land eller i ett tredje land. Den digitala marknaden utvecklas också hela tiden och näringsidkare tillhandahåller digitalt innehåll och digitala tjänster som konsumenterna till exempel kan strömma eller ladda ned. Ibland ingår då att digitala element (innehåll eller tjänster) ska integreras i eller sammankopplas med en vara som inte fungerar utan det digitala elementet. Vid sidan av detta säljs alltjämt många varor i butik och utan digitalt inslag.

Mot denna bakgrund antog EU under 2019 två direktiv på konsumenträttens område. Utredningen föreslår att direktiven ska genomföras genom bestämmelser som tas in i en ny lag – lagen om konsumentskydd vid köp och vissa andra avtal. Till strukturen föreslås lagen bygga på konsumentköplagen men delas in i kapitel. I ett separat kapitel ska samlas bestämmelser om avtal om tillhandahållande av digitalt innehåll eller digitala tjänster. De bestämmelserna utformas så långt möjligt så att de bygger

på hänvisningar till bestämmelserna i övriga delar av lagen. Den nya lagen ska vara tvingande till konsumentens förmån.

[Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande](#)

Prop. 2019/20:198

Ett effektivt sätt att bekämpa grov brottslighet är att förverka vinster av brott. Eftersom brottsligheten många gånger är gränsöverskridande är ett välfungerande samarbete inom EU av stor vikt. Regeringen föreslår att det införs en ny lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 av den 14 november 2018 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande. EU-förordningen innehåller regler om att beslut om frysning och beslut om förverkande som har utfärdats i en medlemsstat ska erkännas och verkställas i en annan medlemsstat.

Den föreslagna lagen ska tillämpas såväl när svenska beslut sänds över till en annan medlemsstat för erkännande och verkställighet där som när utländska beslut översänds till Sverige för erkännande och verkställighet här. Vissa följdändringar föreslås också i andra lagar.

Den nya lagen och de följdändringar denna för med sig föreslås träda i kraft den 19 december 2020.